

**Statistikdokumentation for
Voksen- og efteruddannelse - Højskoler 2018**

1 Indledning

Formålet med statistikken er at give en samlet beskrivelse af befolkningens deltagelse i kurser på højskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler. Statistikken inkluderer kursusforløb som falder indenfor højskolelovens rammer og som er berettiget til statsligt tilskud. Kurser, der ikke ydes statsstøtte medtages dog også, hvis de kan karakteriseres som almindelige højskolekurser. De indsamlede data indgår i Danmarks Statistiks kursistregister sammen med data fra en række andre områder indenfor kursusvirksomhed for voksne.

2 Indhold

Statistikken giver en samlet beskrivelse af befolkningens årlige deltagelse i højskolekurser og kurser på husholdnings- og håndarbejdsskoler. Data opgøres både som antal kursister og antal årselever. Desuden opgøres længden af kurserne. Statistikken opgøres både på skoleår og kalenderår. Da statistikken bliver opdateret med udgangspunkt i skoleåret, vil det seneste kalenderår kun indeholde information for det første halve kalenderår. Andet halvår vil først blive indsamlet i forbindelse med det efterfølgende års indsamling.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken for højskolerne og husholdnings- og håndarbejdsskolerne indgår i Danmarks Statistiks kursistregister, som er en samlet beskrivelse af befolkningens deltagelse i kurser/enkeltfag ved voksen- og efteruddannelse, dvs. formelle, eksterne uddannelsesforløb som er finansieret, styret og tilrettelagt af en offentlig udbyder og finder sted uden for arbejdstiden. Aktiviteten på husholdnings- og håndarbejdsskolerne er registreret fra starten af 1970'erne og højskoleaktiviteten kom med fra 1980'erne. For højskolerne blev kun aktiviteten på de lange kurser (dvs. kurser på 12 uger eller mere) registreret, men fra skoleåret 2011-12 kom også de korte kurser med (dvs. kurser under 12 uger). En ændring i opgørelsen af kursuslængden har medført at der nu findes kurser før 2012 som er mindre end 12 uger langt.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Ligesom i det samlede kursistregister opdeles der også efter uddannelsesområde, som er klassificeret efter Danmarks Statistiks uddannelsesklassifikation, DISCED-15, som er en dansk version af "International Standard Classification of Education". Nærmere beskrivelse af denne klassifikation, se [om kurser-og-voksenuddannelse](#).

Kursuslængde findes nu i tre kategorier:

1-7 uger

8-11 uger

12 uger og derover.

Kategorierne 1-7 uger og 8-11 uger dækker tilsammen over det derfor blev betegnet som korte kurser. 12 uger og derover dækker over kurser der tidligere blev betegnet som lange kurser. Kategorien 1-7 uger stemmer med højskoleforeningens definition af et kort kursus.

2.3 Sektordækning

Statistikken dækker kurser på højskoler, indenfor voksen og efteruddannelsesområdet.

2.4 Begreber og definitioner

Kalenderår: Et kalender år går fra 1. januar til 31. december.

Kursister: Personer der har deltaget på et kursus. En person vil fremgå en gang for hvert kursus vedkomne har deltaget på.

Skoleår: Skoleår dækker perioden fra 1. Juli året før til 30. juni.

Årselever: Viser elevens deltagelse i et kursus omregnet til andelen af et fuldt årskursus.

2.5 Enheder

Kursister og årselever.

2.6 Population

Personer som har deltaget i et kursus på en højskole.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Statistikken er tilgængelig fra skoleåret 2005.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Antal

2.11 Referencetid

01-07-2017 - 30-06-2018 Da statistikken opdateres med udgangspunkt i skoleåret, vil det seneste år kun indeholde information for det første halve år i kalenderåret. Andet halvår vil først blive indsamlet i forbindelse med det efterfølgende års indsamling af tal.

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov om Danmarks Statistik §6.

Dataindsamlingen er ikke baseret på EU-regulering.

2.14 Indberetningsbyrde

Der er begrænset direkte respondentbyrde, da data primært stammer fra administrative registre.

2.15 Øvrige oplysninger

Overordnede oplysninger om åben uddannelse som højskolerne er en del af kan findes [her](#). ellers kan øvrige oplysninger fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Data indsamles årligt fra højskolernes administrative systemer og via manuel indberetning. De indsamlede data gennemgår tjek af institutioner, uddannelsestype, varighed på kurser og personnumre. Desuden undersøges det om elever er blevet indberettet flere gange og om de indsamlede data passer med tidligere indberetninger. Når data er valideret opdeles det i højskoletype, uddannelsesområde og kursuslængde. Årselever beregnes ud fra kursernes længde og antallet af kursister.

3.1 Kilder

Godkendte udbydere af voksen- og efteruddannelse i form af højskolekurser. Alle danske højskoler som er med på højskoleforeningens [liste over højskoler](#) indgår i statistikken.

3.2 Indsamlingshyppighed

Årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Indberetningen sker enten gennem højskolernes administrationssystem direkte til Danmarks Statistik via en system-til-systemløsning eller på fremsendte skemaer udarbejdet i Excel. 80 procent af indberetningerne bliver overført via højskolens elevadministrationssystem og 20 procent af indberetningerne sker via manuel udfyldelse af et Excel ark.

3.4 Datavalidering

Data kontrolleres for korrekt institutionsnummer, valide datoer/perioder, valide koder for kursustype og personnummer. Det undersøges om personnummerene findes i det centrale personregister, og eventuelle fejl og mangler rettes til så vidt muligt. Anvender højskolen en systemtil-system indberetning, så er der indbyggede fejlfiltre i dette som sikrer, at de data som Danmarks Statistik modtager, er i korrekt stand, eksempelvis koder for uddannelser og institutioner har det korrekte antal cifre. Herudover sammenlignes årets tal med de foregående 3 år. Dette sker overordnet for enkelt institution, samt fordelt på uddannelsesstyper og antallet af uger kurset varer. Store udsving giver anledning til at højskolen kontaktes for at få en bekræftelse på at det er den faktiske udvikling. Endelig tjekkes det i behandlingen om den samme elev er indrapporteret flere gange på det samme kursus på det samme tidspunkt. Hvis dette er tilfældet slettes overflødige observationer.

3.5 Databehandling

Udover fejlsøgning og fejlretning, grupperes data efter uddannelsesområde. Årselever beregnes som det samlede antal uger eleverne har gået på højskole divideret med 40. Længden af kurserne beregnes som antallet af uger fra eleven starter til eleven afslutter sit højskoleforløb.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Statistikken er relevant for enkeltpersoner, offentlige myndigheder, private interesseorganisationer, udenlandske interessenter samt leverandørerne af de statistiske grunddata. Statistikken kan eksempelvis bruges som grundlag for offentlige og private planlægningsformål, forskning, uddannelse, debat og markedsføring mv.

4.1 Brugerbehov

Anvendelsesområder: Offentlige og private planlægningsformål, forskning, uddannelse, debat og markedsføring mv.

4.2 Brugertilfredshed

1-2 gange om året afholdes møde i kontaktudvalget for Uddannelse hvor brugerrepræsentanter fra udvalgte ministerier, arbejdsmarkedsorganisationer, interesseorganisationer inden for uddannelsessektoren har mulighed for at kommentere på statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik

5 Præcision og pålidelighed

De væsentligste fejlkilder er fejl i højskolernes indberettede administrative data, som der så vidt muligt rettes op på gennem forskellige kontrolprocedurer. Desuden er der små forskelle i højskolernes indberetningspraksis, hvilket der arbejdes på at rette op på.

5.1 Samlet præcision

Materialet bygger på indberetning dels fra højskolernes elevadministrationssystemer (ca. 80 pct.) og dels på specialudformede excel-skabeloner. Elevadministrationssystemerne com-it og Dansk Skoledata er i samarbejde med Danmarks Statistik tilpasset for at kunne validere data inden der kan ske en indberetning. For den type data, hvor der kan ske en datavalidering ved kilden, er pålideligheden stor. For data der leveres som excel-indberetninger (ca. 20 pct.) er muligheden for indtastningsfejl større og validering ved kilden mindre god. Ved markante udsving i forhold til tidligere år kontaktes indberetteren for at tjekke for mulige fejl. Efter evt. fejlretning må pålideligheden betragtes som god.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

En eventuel manglende indberetning fra højskolerne vil give en underdækning i de samlede resultater. Generelt har alle registrerede og aktive højskoler indberettet. Enkelte højskoler som er ved at blive nedlagt, oprettet eller af andre grunde ikke har elever, har selvfølgelig ikke indberettet. Der er cirka 0-5 af disse om året. Alle indberetninger kontrolleres for afslutningsdato i perioden. Evt. gemmes data til næste periode såfremt kurset er afsluttet efter den specificerede periodes sidste dag. Der kan forekomme bortfald som følge af ikke-valide data i indberetningerne som ikke kan rettes trods henvendelse til dataleverandøren. Omfanget af dette er begrænset. Opdelingen i korte og lange kurser, kan nogle gange være påvirket af ændringer i kursusstruktur, uden at indholdet reelt er ændret.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Pålideligheden af statistikken vurderes at være god, da alle adspurgte højskoler indberettet og de indberettede oplysninger er fejlsøgt og rettet. Fejlregistreringer eller manglende opdateringer af de administrative registre der ligger til grund for indberetningerne er de væsentligste usikkerhedskilder.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der kan forekomme revisioner fx i forhold til omplacering i højskolekategori. Denne mulighed anvendes dog yderst sjældent.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer omkring 6 måneder efter afslutning af referenceperioden.

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

Der har for 2018 tællingen været nogle tekniske problemer i forbindelsen med overgangen til den nye tabel, som har gjort det nødvendigt at udskyde udgivelsen i 14 dage.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udkommer omkring 6 måneder efter afslutning af referenceperioden.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

Der har for 2018 tællingen været nogle tekniske problemer i forbindelsen med overgangen til den nye tabel, som har gjort det nødvendigt at udskyde udgivelsen i 14 dage.

Disse problemer anses nu for løst og burde ikke forekomme i fremtiden.

7 Sammenlignelighed

Generelt er sammenligneligheden over tid god. Det er ikke muligt at sammenligne de gamle højskoletabeller med den nye. Dette skyldes at alder nu bliver beregnet per 1. januar og skoleåret nu starter 1. juli. Omlægningen er sket for at gøre tabellen sammenlignelig med det samlede voksen og efteruddannelses område. Herudover er opgørelsen af kursuslængden ændret så den svare til længden fra eleven starter til eleven slutter. Ændringen har medført at flere kurser kategoriseres som 1-7 uger mens færre kategoriseres som 12 uger eller mere. Ændringen har forbedret den samlede præcision.

7.1 International sammenlignelighed

Der indrapporteres ikke data til Eurostat og OECD, hvor der så vidt vi er orienteret ikke bliver opgjort statistik over højskoler. Sveriges statistikbureau opgør statistik over de svenske højskoler, men anvender andre kategorier, som ikke er direkte sammenlignelige med de danske. Norges statistikbureau opgør statistik over antal elever på de lange norske højskolekurser. Antallet af elever må forventes at være højere end antallet af årselever fordi to deltids elever bliver til en årselev. Omvendt vil det være mindre end antallet af kursister, da nogle personer tager mere end et højskolekursus. Endelig er det ikke undersøgt om Norges definition af et langtkursus svarer til den danske definition.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Generelt er sammenligneligheden over tid god. Kurser på under 12 uger, er først opgjort fra 2012, der vil derfor være en stor stigning i det samlede antal kursister fra 2011 til 2012. Kurser på 12 uger eller mere kan følges tilbage til 2005. Til og med 2017 er det muligt at finde tabeller hvor alder er beregnet fra 1. september 2017, skoleåret er defineret til at starte 1. august og kursuslængden er baseret på antal af kursus uger. I den nuværende tabel beregnes alder fra 1. januar, skoleåret er defineret til at starte 1. august og kursuslængden er baseret på tiden i uger fra eleven påbegynder kurset til han afslutter det. Alle tre tabeller går tilbage til 2005. Statistik om højskoler kan spores tilbage til 1902 med 1901 som første opgørelsesår. Det kan dog ikke garanteres at tal før og efter 2005 er direkte sammenlignelige.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Kursister ved højskoler indgår i Danmarks Statistiks kursistregister og indgår derfor også i tabellen for det samlede voksen og efteruddannelsesområde. Voksen- og efteruddannelse anvender samme klassifikation af uddannelser som anvendes på det ordinære uddannelsesområde (fuldtidsuddannelserne) og det er derfor muligt at foretage forskellige sammenligninger på tværs af de to områder. Undervisningsministeriet har ved flere lejligheder offentliggjort oversigter over antal årselever. Det antal årselever, der kan udledes af de tilskud, der udbetales til højskolerne (Undervisningsministeriets opgørelse) og det antal årselever, der kan udledes af den indberettede varighed af de enkelte kursusforhold, kun er delvis sammenligneligt. Det skyldes overvejende to ting: For det første at Danmarks Statistik måler det realiserede aktivitetsomfang, mens Undervisningsministeriets oplysninger tager udgangspunkt i udbetalte tilskud samt for det andet at periodiseringen for indberetningerne er forskellig.

7.4 Intern konsistens

Ingen bemærkninger.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Almene og forberedende kurser](#).

Forskere kan få adgang til detaljeret data fra kursist registret efter aftale med Danmarks Statistik.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Næste nyt udgives 3. maj 2019 i forbindelse med højskolernes dag den 4. maj 2019. Dette er ikke en årlig nyt.

8.5 Publikationer

Ikke relevant for denne statistik.

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Almene og forberedende kurser](#) i følgende tabeller:

- [VEUHOJ15](#): Kursusdeltagelse i højskolekurser efter uddannelsesområde, kursuslængde, alder, køn, enhed og tidsangivelse.

8.7 Adgang til mikrodata

Statistikken er samlet i Danmarks Statistiks kursistregister, som er et kumuleret register. På grund af sammenhængen med andre personstatistiske registre, uddannelsesregistret, institutionsregistret og erhvervsregistret mv. er anvendelsesmulighederne meget omfattende. Forskere og andre analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner, kan få adgang til statistikens anonymiserede mikrodata gennem Danmarks Statistiks [Forskerordning](#).

8.8 Anden tilgængelighed

Statistikens anonymiserede grunddata stilles til rådighed for serviceopgaver mod betaling. Læs mere om [skræddersyede løsninger](#) eller få flere oplysninger ved at kontakte DST Consulting.

8.9 Diskretioneringspolitik

Danmarks Statistiks [datafortrolighedspolitik](#) følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Af diskretionshensyn er der i forbindelse med offentliggørelser i statistikbanken kun mulighed for at krydse et begrænset antal variable.

8.11 Reference til metodedokumenter

Se nærmere i uddannelsesmanualen som giver en sammenhængende beskrivelse af hele statistikområdet: datamodel, datafangst, statistikprodukter og arbejdets organisering.

[Uddannelsesmanualen](#).

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Befolkning og Uddannelse. Den statistikansvarlige er Mikkel J. Pedersen, tlf. 3917 3752, e-mail: MPS@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Befolkning og uddannelse, Personstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Mikkel Jonasson Pedersen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

MPS@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 37 52

9.8 Faxnummer

39 17 39 99